

מ"ת 47711/03/15 - אוסמה אבו כאטר נגד מדינת ישראל

בתי משפט

בית המשפט המחוזי ירושלים מ"ת 47711-03-15

27 יולי 2017

לפני כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

מספר בקשה: 165

בעניין: אוסמה אבו כאטר (עציר)

המבקש

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

החלטה

מסגרת הדין:

1. המבקש עצור עד תום ההליכים, מאז הוגש כתב האישום, בו הוא נאשם מספר 1, במרץ 2015. מעצרו הוארך מעת לעת על ידי בית המשפט העליון.

2. בתאריך 6.6.2017 התקיים בבית המשפט העליון דיון בתיק בש"פ 4230/17 (לפני כבוד השופט א' שהם), בהארכה שביעית של מעצרו של המבקש מעבר לתשעה חודשים, והוסכם על הצדדים כי המבקש יופנה אל שירות המבחן, על מנת שזה יבחן את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר. מדובר במעצר באיזוק אלקטרוני, בבית המצוי בבעלות משפחתו של המבקש בשכונת שועפאט, בפיקוח מפקחים אשר נבחנו על ידי שירות המבחן במסגרת תסקיר מעצר מיום 9.11.2015.

בהתאם לכך ניתנה החלטה, לפיה נתבקש שירות המבחן להגיש לבית המשפט המחוזי בירושלים תסקיר מעצר משלים בעניינו של המבקש, ונקבע כי לאחר עיון בתסקיר המשלים, יבחן בית המשפט המחוזי את החלופה המוצעת ואת המפקחים המוצעים וייתן החלטה בהתאם.

נקבע כי עד להחלטה אחרת, יימצא המבקש במעצר.

תסקיר שירות המבחן:

3. בתסקיר שירות המבחן מיום 25.6.2017, בעניינו של המבקש, ציינה קצינת המבחן, בהמשך לאמור בתסקיר מיום 9.11.2015, כי חשיפת התנהלותו ומעצרו של המבקש, המחישו לו את חומרת ותוצאות מעשיו, באופן אשר יש בו כדי להפחית את הסיכון הנשקף ממנו.

קצינת המבחן ציינה כי בבוא שירות המבחן להעריך מחדש את מסוכנותו של המבקש, נלקח בחשבון שהמבקש חווה עצמו כקרבן לנסיבות חייו, אשר הועצמו על רקע מעצרו הממושך. אף שהמבקש ביטא קושי מהיריון ממשפחתו, התרשמה קצינת המבחן כי הוא עסוק בהשלכות המעצר עליו, כי הוא נוטה לצמצם ולמזער את אחריותו למצבו הנוכחי, וכי הוא מתקשה לבחון דפוסי והתנהלותו טרם מעצרו. שירות המבחן העריך כי רמת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק, וכן לשיבוש הליכי משפט, הינה גבוהה.

קצינת המבחן ציינה כי נערכו שיחות עם הערבים המוצעים - סלאח סלאח, גיסו של המבקש; חוסן אבו חאטר, דודו של המבקש; מאה סלאח, אחותו של המבקש ואשתו של סלאח סלאח; סברי אבו חאטר, אחיו של המבקש; ומיי אבו חאטר, אחותו של המבקש. שירות המבחן התרשם כי המפקחים מבינים את הנדרש מהם במסגרת הפיקוח, ובכלל זה חשיפתו של המבקש לגורמי סיכון שונים, ובין היתר באמצעות רשת האינטרנט או טלפון. לצד זאת, עלה בשיחה כי המפקחים המוצעים אינם מודעים לעברו הפלילי של המבקש, הכולל, בין היתר, עבירות בתחום המרמה. עוד התרשם כי המשפחה מחזקת את תחושות הקורבנות של המבקש ונוטה להאשים אחרים במצבו.

להערכת שירות המבחן "אסאמה פועל באופן מניפולטיבי גם בקרב בני משפחתו, ואף נוטה לצמצם ולהסתיר עברו הפלילי וחלקים בעיתיים בהתנהלותו בעבר, כאשר ניכר כי בני המשפחה יתקשו להוות גורם ממתן ומפחית סיכון. להערכתו הערבים המוצעים יתקשו לזהות מצבי סיכון מצד אסאמה ולהפחית הסיכון הגבוה הקיים. ניכר כי אינם מודעים לדפוסי הבעיתיים והמרמתיים".

באופן ספציפי, לגבי האחות מיי, צוין כי בשל מצבה המשפחתי, צפוי שתתקשה להתמיד בתפקידה לאורך זמן, וכאמור לעיל אף תתקשה להפחית את הסיכון הקיים מהמבקש.

לפיכך לא בא שירות המבחן בהמלצה בנוגע לשינוי תנאי מעצרו של המבקש.

4. יצוין כי לתסקיר האחרון קדמו שני תסקירים, האחד מנובמבר 2015, בו העריך שירות המבחן כי ישנה הפחתה בסיכון להישנות עבירות דומות וכי חלופת המעצר המוצעת מתאימה; ותסקיר נוסף ממרץ 2017, בו נדחתה על ידי שירות המבחן הצעה לחלופת מעצר טיפולית.

טיעוני ב"כ הצדדים:

5. לב"כ המבקש טענות כנגד שירות המבחן. נטען כי קצינת המבחן, שפגשה את המבקש טרם הכנת התסקיר, ישבה אצלו 3-4 דקות, שאלה את המבקש "מה פתאום נזכרת אחרי שנתיים וחצי לבקש לצאת החוצה" ולא הבינה את התפקיד שהטיל עליה בית המשפט העליון. לדבריו, בתסקיר קודם, מיום 9.11.2015, מצא שירות המבחן כי המבקש מתאים לשחרור ממעצר, אף ללא איזוק אלקטרוני, ואותם מפקחים נמצאו מתאימים לפקח עליו. מאז, המבקש מנהל את התיק, נוכח בכל הדיונים, לא יוצר קשר עם עדי תביעה, ומנסה להוכיח כי חלקו בפרשה קטן בהרבה מהמיוחס לו

על ידי המשיבה.

לגבי החלטת בית המשפט העליון, וההנחיות שניתנו לבית המשפט המחוזי, טען ב"כ המבקש, כי בית המשפט הורה על הגשת תסקיר, ולא התייחס להיותו של התסקיר חיובי. בית המשפט המחוזי אמר לבחון את המפקחים ולהתרשם מהם בעצמו.

ב"כ המבקש טען להתמשכות ההליכים בתיק העיקרי ולהתנהלות לקויה של המשיבה בהבאת העדים, תוך דחיית עדותם של עדים שלגביהם נטען לחשש לשיבוש הליכי משפט על ידי המבקש, וביקש להורות על שחרורו של המבקש ממעצר.

6. המשיבה מתנגדת לשחרורו של המבקש. נטען כי בדיקת שירות המבחן לקראת התסקיר הנוכחי, נעשתה באופן שונה מן הבדיקה שקדמה לתסקיר מנובמבר 2015, וחוות הדעת הנוכחית עדכנית יותר מהקודמת. לדברי ב"כ המשיבה, בית המשפט העליון הורה לבית המשפט המחוזי לדון בעניינו של המבקש על פי התסקיר העדכני ולא לפי התסקיר הקודם.

נטען כי על פי כתב האישום, המבקש הוא הרוח החיה מאחורי כל ההתארגנות העבריינית; יש לו תפקיד מפתח; הוא היוזם של ההתארגנות. בית המשפט העליון עשה בעבר הבחנה בין המבקש לבין הנאשמים האחרים, שלגבי חלקם ניתנו החלטות לפיהן הם יכולים להשתחרר מהמעצר, ככל שיפקידו את הערבויות שנקבעו. נטען כי מבחינת העבירות, המבקש הוא הראשון במדרג ומסוכנותו גדולה משל האחרים.

המשיבה הפנתה לתסקיר נוסף שניתן בעניינו של המבקש, ביום 30.3.2017, בו דחה שירות המבחן המלצה לשלב את המבקש במסגרת טיפולית, כמפורט בתסקיר, תוך קביעה כי לחובתו של המבקש הרשעות קודמות והוא ריצה בעבר עונשי מאסר בפועל; כי המבקש נתן דגש לקשייו, ורצונו להשתלב במסגרת טיפולית הינו מילולי ונובע מתוך מניעים חיצוניים.

דין והכרעה:

7. המבקש נעצר בהסכמה ביום 11.6.2015, בעת שריצה עונש מאסר בתיק אחר. עם סיום ריצוי עונש המאסר, הגיש בקשה לעיון מחדש בשאלת מעצרו עד תום ההליכים בתיק זה.

בהחלטה מיום 30.11.2015, נקבע כי המבקש, כמו יתר הנאשמים בתיק, עומד לדין בגין שורה של עבירות "כלכליות" בהיקפים עצומים. מדובר בעבירות שנעברו, לכאורה, בתחכום, במשך כארבע שנים, תוך התארגנות מסודרת, תכנון וחלוקת תפקידים בין המעורבים הרבים.

בקשתו של המבקש מאותה עת נדחתה, על אף המלצת שירות המבחן לשחרורו לחלופת מעצר, זאת מחשש שהמבקש, שהיה לכאורה הרוח החיה בביצוע העבירות, ישוב לעבור עבירות יחד עם מעורבים אחרים שאינם במעצר. צוין כי גם אם יש ביכולתם של המפקחים המוצעים לפקח על המבקש, לא די בכך, בהיעדר אמון במבקש שיעמוד בתנאי השחרור ולא ישוב לבצע עבירות נוספות.

ערר שהגיש המבקש בתיק בש"פ 8389/15 נדחה ביום 27.12.2015, לאחר שבית המשפט העליון (כבוד השופט ס' גובראן) קבע כי קיים חשש שהמבקש ישוב לבצע עבירות דומות. לדבריו "אכן לא מתקיימת ברמה העקרונית חלופת מעצר אשר תפיג את מסוכנותו של העורר, ואף מעצר באמצעות פיקוח אלקטרוני לא יסכון".

כאמור, מאז חלפו ימים רבים, מעצרו של המבקש הוארך מעת לעת, ובית המשפט העליון סבר כי יש לשוב ולבחון קיומה של חלופת מעצר בעניינו של המבקש.

8. לאחר שמיעת טיעוני ב"כ הצדדים, אני סבורה כי למרות חלוף הזמן ותקופת המעצר הממושכת, עדיין קיימת מסוכנות גבוהה מן המבקש, וכי לא יהיה בחלופת מעצר, אף לא במעצר בפיקוח אלקטרוני, כדי למנוע מהמבקש לשוב ולעבור עבירות, וזאת מן הטעמים המפורטים להלן:

ראשית, הערכתו הנוכחית של שירות המבחן, הינה כי רמת הסיכון בעניינו של המבקש, להישנות התנהגות עוברת חוק וכן לשיבוש מהלכי משפט, הינה גבוהה.

שנית, קצינת המבחן העריכה כי המבקש פועל באופן מניפולטיבי גם בקרב בני משפחתו, וכי הערבים המוצעים יתקשו לזהות מצבי סיון מצד המבקש ולהפחית את הסיכון הגבוה הקיים.

שלישית, כפי שצוין בעבר - התשתית לביצוע העבירות קיימת, חלק ניכר מהשותפים לעבירות משוחררים ממעצר, ולגבי חלק מהנאשמים האחרים, שחלקם בפרשה קטן מזה של המבקש, ניתנו החלטות בדבר חלופות מעצר. המבקש היה הרוח החיה והמוביל בהתנהלות העבריינית, ולפיכך נראה כי מעצר באיזוק אלקטרוני, בסמוך לבני משפחתו, לא יהיה בו כדי לאיין את המסוכנות.

9. שמעתי את המפקחים המוצעים, וניתן להתרשם כי הם נכונים לסייע למבקש ולהשגיח עליו במקום המוצע בשועפאט. עם זאת, בהתחשב במעשים המיוחסים למבקש, לאור האמור בתסקיר שירות המבחן, ולאור הרשעותיו הקודמות של המבקש, בין היתר בעבירות דומות - אני סבורה כי לא די במתן אמון במפקחים, כל עוד לא ניתן לתת אמון במבקש שלא ישוב לבצע עבירות דומות.

10. לאור האמור לעיל - לא מצאתי לנכון להורות על חלופת מעצר שאיננה בין כותלי בית המעצר.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים ולשירות המבחן.

ניתנה היום, ד' אב תשע"ז, 27 יולי 2017, בהעדר הצדדים.

**רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת**